

Mt 13, 1-23: Palyginimas apie sėjėją

Ivadas į palyginimą	<p>¹ Viena dieną, išėjęs iš namų, Jėzus sėdėjo ant ežero kranto.</p> <p>Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. – Dienoje toje išėjęs Jėzus (iš)_namo sėdėjo palei jūrą.</p>
	<p>² Prie jo susirinko didžiulė minia; todėl jis įlipo į valtį ir atsisėdo, o visi žmonės stovėjo pakrantėje.</p> <p>καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει. – Ir susirinko pas Jį minios didelės, taip_kad Jis į laivą įlipęs (atsisėdo), ir visa minia ant kranto atsistojo.</p>
	<p>^{3a} Ir jis daug jiems kalbėjo palyginimais.</p> <p>καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων, – Ir prašneko jiems gausiai pavyzdžiais sakydamas:</p>

Palyginimas apie sėjėją	<p><i>Sėjėjas ir pasėlys</i></p>	<p>^{3b} Jis sakė: "Štai sėjėjas išsirengė sėti.</p> <p>Ἴδου ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. – Štai išėjo sėjantysis sėti.</p>
	<p><i>Šalia kelio: paukščiai sulesė</i></p>	<p>⁴ Jam besėjant, vieni grūdai nukrito prie kelio, ir atskridę paukščiai juos sulesė.</p> <p>καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινὰ κατέφαγεν αὐτά. – Ir kai (sėjo) jis, vieni nukrito šalia kelio, ir atėję skraiduoliai suėdė juos.</p>
	<p><i>Pasėto grūdo lemtis</i></p>	<p>⁵ Kiti nukrito ant uolų, kur buvo nedaug žemės. Jie greit sudygo, nes neturėjo gilesnio žemės sluoksnio.</p> <p>ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς. – Kiti gi nukrito ant uolingų, kur ne turėjo žemės daug ir tuoj_pat sudygo, dėl_pagrindo_(kad) ne (turėjo) gylio žemės.</p>
	<p><i>Tarp erškėčių: erškėčiai nusmelkė</i></p>	<p>⁶ Saulei patekėjus, daigai nuvyto ir, neturėdami šaknų, sudžiūvo.</p> <p>ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη. – (Kai_saulė) gi (patekėjo), buvo_išdeginta ir dėl_pagrindo ne (turėjo) šaknies buvo_išdžiovinta.</p>
	<p><i>Į gerą žemę: davė derlių</i></p>	<p>⁷ Kiti krito tarp erškėčių. Erškėčiai išaugo ir nusmelkė juos.</p> <p>ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἐπνίξαν αὐτά. – Kiti gi nukrito ant dygliuočių, ir iškilo dygliuočiai ir užgožė juos.</p>
		<p>⁸ Dar kiti nukrito į gerą žemę ir davė derlių: vieni - šimteriopą grūdą, kiti - šešiasdešimteriopą, dar kiti - trisdešimteriopą.</p> <p>ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. – Kiti gi nukrito ant žemės geros ir davė vaisių, tai šimtą, tai gi šešiasdešimt, tai gi trisdešimt¹.</p>

		¹ ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα – vienas šimtas, antras gi šešiasdešimt, kitas gi trisdešimt.
	Raginimas atidžiai klausyti	⁹ Kas turi ausis, teklauso!" ὁ ἔχων ὄτα ἀκουέτω. – Turintis ausis tegirdi.

		¹⁰ Priėję mokiniai paklausė: „Kodėl jiems kalbi palyginimais?“ Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐτῷ, Διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; – Ir prisiartinę mokiniai pasakė Jam: Dėl ko pavyzdžiais šneki jiems?
Pirmasis atsakymas	Tiesioginis atsakymas: išskirtinis	¹¹ Jėzus atsakė: „Jums duota pažinti dangaus karalystės slėpinius, o jiems neduota. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. – Jis gi atsakydamas tarė jiems, Kadangi jums duota_yra pažinti paslaptis karalystės dangų, aniems gi ne duota_yra.
	Bendra taisyklė	¹² Mat kas turi, tam bus duota, ir jis turės su pertekliumi, o iš neturinčio bus atimta ir tai, ką jis turi. ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ. – Kas juk turi, bus_duodama jam ir bus_viršyjama, kas gi ne turi, ir ką turi, bus_atimama iš jo.
Antrasis atsakymas	Tiesioginis atsakymas: išskirtinis	¹³ Aš jiems kalbu palyginimais dėl to, kad jie žiūrėdami nemato, klausydami negirdi ir nesupranta. διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνίουσιν, ^a – Dėl to pavyzdžiais jiems šneku, nes matydami ne mato ir girdėdami ne girdi ir_ne suvokia. ^a 13 {B} ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνίουσιν κ B* (B ² 33 157 180 I 211 συνιῶσιν) C L W Δ (28 I 76 omit οὐδὲ συνίουσιν) 205 565 579 597 700 892 1006 1010 1071 (1241 ἀκούωσιν οὐδὲ συνιῶσιν) 1243 1292 1342 1505 Byz [E F G N O Σ] Lect (I 184) it ^{aur, f, l, π, q} vg syr ^{p, h} cop ^{bo} arm eth geo ² slav (Diatessaron ^{svr}) (Clement) Basil (Chrysostom) Cyril ^{2/3} (Theodoret); (Jerome) // ὅτι βλέποντες μὴ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούσωσι μηδὲ συνῶσιν 1365 // ἴνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούσωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν μήποτε ἐπιστρέψωσιν (see Mk 4.12) (D ἀκούσωσιν καὶ μὴ συνῶσιν) Θ f ¹³ 1 (13 828 ὅτι ἴνα) (1424 ἀκούσωσιν μηδὲ συνῶσιν and omit μήποτε ἐπιστρέψωσιν) (I 384 I 770 I 773 I 950 I 1780 with minor variants) it ^{(a), (b), c, d, e, (ff1), (ff2), (g1), (h), k} syr ^{c, s} (cop ^{sa, fay}) (Irenaeus ^{lat}) (Eusebius) (Cyril ^{1/3}); (Tertullian)
	Biblinis pagrindimas	¹⁴ Jiems pildosi Izaijo pranašystės žodžiai: <i>Girdėti girdėsite, bet nesuprasite, žiūrėti žiūrėsite, bet nematysite</i> (Iz 6, 9). καὶ ἀναπληροῦνται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἢ λέγουσα, Ἀκοῆ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. – Ir išsipildo dėl_jų pranašystė Izaijo sakanti: <u>Klausa² klausysite</u> ir ne suvoksate, ir žiūrėdami žiūrėsite ir ne pamatysite.

² **Dativus internus** – taip vadinamas todėl, kad dkt. (bdv., dlv.) turi tą pačią šaknį kaip ir šalia esantis vksm. Jam priklauso etimologinės figūros, vartotos LXX ir NT, kurios išreikštos hebrajų kalboje *infinitivus absolutus* formoje, tačiau nėra atitiktens aramėjų kalboje. Hebrajų kalboje *infinitivus absolutus* yra retai vartojamas. Kartais vartojamas paliepiamą pabrėžti: zākōr ’ēt-jōm hāššābāt – „atsimink šabato dieną“ (Iš 20, 8). Kitais atvejais jis eina po asmeninio vksm. ir atlieka pagrindinės minties sustiprinimo funkciją: mōt tāmūt – „tikrai mirsi“ (Pr 2, 17). Šios

konstrukcijos tikslus vertimas priklauso nuo konteksto ir dažnai reikalauja vartoti prieviksnius: „be abejonės, tikrai“, „iš tikrųjų, iš tikro, iš tiesų“. Esti atvejų kuomet asmeninis vksm. turi netranzityvinę prasmę, tuomet *infinitivus absolutus* stovi po jo: šim'ū šāmōā'... ūrē'ū rā'ō – „klausykite pagarbiai/atidžiai... žiūrėkite pagarbiai/atidžiai“ (Iz 6, 9). Pažodžiui ši frazė skambėtų: „klausymu klausykite... žiūrėjimu žiūrėkite“.

<p>Antrasis atsakymas</p>	<p>Biblinis pagrindimas</p>	<p>¹⁵ <i>Šitós tautos širdis aptuko. Jie prastai girdėjo ausimis ir užmerkė akis, kad kartais nepamatytų akimis, neišgirstų ausimis, nesuprastų širdimi ir neatsiverstų, ir aš jų nepagydyčiau</i> (Iz 6, 10).</p> <p>ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὤσιν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὤσιν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἰάσομαι αὐτούς. – Nutuko jų širdis tautos šios, ir ausimis sunkiai girdėjo, ir akis jų <u>primerkė</u>³; kad ne pamatytų akimis, ir ausimis išgirstų, ir širdimi suvoktų ir apsigręžtų, ir (pagydyčiau) juos.</p> <p>³ καμμύω – merktis, užsimerkti, primerkti (akis), mirkčioti; žiūrėti pro pirštus, duoti valią, būti atladžiam, nekreipti dėmesio.</p>
<p>Rezumė</p>	<p>Mokinių palaiminimas: bendras tvirtinimas</p>	<p>¹⁶ Todėl palaimintos jūsų akys, nes mato, ir jūsų ausys, nes girdi.</p> <p>ὕμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν καὶ τὰ ὄτα ὑμῶν ὅτι ἀκούουσιν. – Jūsų gi laimingos akys, nes mato, ir ausys jūsų, nes girdi.</p>
<p>Rezumė</p>	<p>Mokinių palaiminimas: sulyginant juos su pranašais ir teisiaisiais</p>	<p>¹⁷ Iš tiesų sakau jums: daugel pranašų ir teisiųjų troško išvysti, ką jūs matote, bet neišvydo, ir išgirsti, ką jūs girdite, bet neišgirdo.</p> <p>ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε καὶ οὐκ εἶδαν, καὶ ἀκούσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν. – Amen jų sakau jums, kad gausūs pranašai ir teisieji geidė pamatyti, ką regite, ir ne pamatė, ir išgirsti, ką girdite, ir ne išgirdo.</p>

<p>Ižanga</p>	<p>¹⁸ O jūs dabar pasiklausykite palyginimo apie sėjėją.</p> <p>Ἑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείραντος. – Jūs taigi paklausykite pavyzdžio (apie) pasėjusįjį.</p>
<p>Grūdas pasėtas šalia kelio Plg. Mt 13, 4</p>	<p>¹⁹ Pas kiekvieną, kuris girdi žodį apie karalystę ir nesupranta, ateina piktasis ir išplėšia, kas buvo pasėta širdyje. Tai ir yra pasėlys prie kelio.</p> <p>παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. – (Kai_kas_nors) (girdi) žodį (apie) karalystę ir ne (suvokia), ateina Piktasis ir pagrobia (kas) pasėta širdyje jo. Šitas yra šalia kelio pasėtasis.</p>
<p>Grūdas uolėtoje vietoje Plg. Mt 13, 5-6</p>	<p>²⁰ Pasėlys ant uolų – tai tasai, kuris, girdėdamas žodį, tuojau su džiaugsmu jį priima.</p> <p>ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν, – O ant uolingų pasėtasis, šitas yra žodį girdintis ir tuoj pat su džiaugsmu pasiimantis jį.</p> <p>²¹ Tačiau jis be šaknų, nepastovus žmogus. Ištikus kokiai negandai ar persekiojimui dėl žodžio, jis greit atkrinta.</p> <p>οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. – Ne turi gi šaknies savyje, bet laikinas yra, (jei_atsirastų) gi priespauda ar persekiojimas dėl žodžio, tuoj pat palūžta.</p>

<p>Grūdas tarp erškėčių Plg. Mt 13, 7</p>	<p>²² Pasėlys tarp erškėčių – tai tas, kuris klauso žodžio, bet šio pasaulio rūpesčiai ir turto apgaulė nustelbia žodį, ir jis lieka nevaisingas.</p> <p>ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος γίνεται. – O į dygliuočius pasėtas, šitas yra žodį girdintis, bet rūpestis amžiaus ir apgaulė turto užgožia žodį ir bevaisis tampa.</p>
<p>Grūdas geroje žemėje Plg. Mt 13, 8</p>	<p>²³ Pasėlys geroje žemėje – tasai, kuris girdi ir supranta žodį; tas ir duoda derlių: kas šimteriopą, kas šešiasdešimteriopą, o kas trisdešimteriopą“.</p> <p>ὁ δὲ ἐπὶ τὴν καλὴν γῆν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιείς, ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. – O ant geros žemės pasėtas, šitas yra žodį girdintis ir suvokiantis, kuris būtent neša_vaisių ir daro, tai šimtą, tai gi šešiasdešimt, tai gi trisdešimts⁴.</p>
	<p>⁴ ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα – vienas šimtą, antras gi šešiasdešimt, kitas gi trisdešimt.</p>